

**Individuella gymnasiet
Ekerö kommun**

Katarina Bergman, Nacka
Karin Nordblom, Upplands Väsby
Veckorna 20 och 21 2015

Innehåll

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
<i>Fakta om enheten</i>	4
<i>Statistik</i>	4
<i>Organisation /Ledning</i>	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
SKOLANS PERSONAL ARBETAR AKTIVT MED ATT ALLA ELEVER SKA TRIVAS OCH KÄNNA SIG TRYGGA PÅ SKOLAN. TROTS DETTA SÅ ÄR KONTAKTEN MELLAN ELEVER FRÅN IMSPR OCH INTRODUKTIONSPROGRAM (IM) INTE STOR	5
<i>Starka sidor</i>	5
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Kunskaper</i>	9
<i>Ansvar och inflytande</i>	14
<i>Bedömning och betyg</i>	16
<i>Utbildningsval – arbete och samhällsliv</i>	18
<i>Rektors ansvar</i>	19
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	21
REFERENSER	21

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Ansvar och inflytande för elever
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Skolans/delenhetens namn:	Individuella Gymnasiet - Ekerö
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Kommunal
Årskurser	IM 16-20 år
Ev. profil på skolan.	

Statistik

Antal elever:	38
Antal lärare	8 personer 6,20 heltider
Hur många av dessa är legitimerade?	Samtliga utom 1 som har sin ansökan under överklagande i Kammarrätten.
Antal specialpedagoger/speciallärare.	1, 0,80 av heltid
Antal skolledare	1 0,50

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, arbetslagsledare, andra ledningsfunktioner)	Med rektor och förstelärare
Vilka ingår i elevhälsoteamet på skolan?	Rektor/kurator, specialpedagog, berörd studiehandledare (mentor), skolsköterska och i de flesta fallen även skolläkaren.

OBSERVATIONENS METOD

Observationen genomförs v. 20 och 21, 2015

Innan observationen läser vi det material som finns tillgängligt på skolans hemsida¹ samt de styrdokument och andra relevanta dokument som tillhandahålls av rektor. Under arbetet med rapporten har vi läst ytterligare nationella styrdokument.

Vi besöker skolan fyra dagar under två veckor. Vid våra besök intervjuar/samtalar vi med rektor, speciallärare, ämneslärare och tillgängliga elever. Vi observerar lektioner i samtliga ämnen som äger rum under våra besök.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Skolan är liten, ca 35 elever vilket innebär att beslutsvägarna är korta och att alla elever är synliga och hörda. På Individuella gymnasiet (IVG) erbjuds elever möjligheter att komplettera sina grundskolebetyg för att kunna söka till ett av de nationella programmen på gymnasiet. Lektionerna följer grundskolans läroplan och är individanpassade. Cirka hälften av eleverna på IVG är nyanlända ²till Sverige och har undervisning i Språkintröduktion (IMSPR) och deltar i ämnen och kurser som harmonierar med elevens tidigare kunskaper. Skolan erbjuder åtta ämnen på grundskolenivå.

Skolans personal arbetar aktivt med att alla elever ska trivas och känna sig trygga på skolan. Trots detta så är kontakten mellan elever från IMSPR och Introduktionsprogram (IM) inte stor.

Skolan har välutrustade klassrum för de ämnen som erbjuds samt behöriga lärare i ämnena. Tillgång till elevvård, studievägledning och speciallärare för eleverna är god.

Rektors ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet har kritiserats av Skolinspektionen hösten 2014. Redan våren 2015 har arbetet med en systematisk dokumentation som över tid kommer att ge underlag för skolutveckling påbörjats

Starka sidor

Hela verksamheten präglas i hög grad av arbetsro, sid 7

Verksamheten anpassas i hög grad för elever i behov av särskilt stöd, sid 7

Föräldrar och elever ges relativt goda förutsättningar att få kännedom om elevens kunskapsutveckling, sid 17

---

¹ <http://www.ekero.se/Utbildning-och-barnomsorg/Gymnasieskola/Gymnasieskolor-i-kommunen/Individuella-gymnasiet/>

² Med nyanländ ska avses den som har varit bosatt utomlands och som numera är bosatt här i landet eller ska anses bosatt här och som har påbörjat sin utbildning här efter höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång i Sverige. Regeringsproposition 014/2015.

Eleverna har till stora delar tillgång till studie- och yrkesvägledning och får i relativt stor utsträckning stöd att genomföra val av yrke och studier, sid 19

Förbättringsområden

Eleverna ges sällan eller aldrig möjligheter till ämnesövergripande arbete för att få överblick och sammanhang, sid 4

Lärarna ger till viss del återkoppling till eleverna på deras kunskapsutveckling, sid 14

Eleverna har bristande förmåga att bedöma sina egna resultat i flertalet ämnen, sid 17

Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras till viss del, sid 20

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Värdegrundsarbetet

Skolan har en ”Plan för likabehandling och mot kränkande behandling”. Den finns på skolans hemsida.³ Rektor berättar att grunden till skolans likabehandlingsplan har utarbetats av honom och reviderats vid olika tillfällen. Senast inför skolinspektionens tillsyn 2014. Normalt uppdateras planen tillsammans med lärare varje hösttermin. Rektor berättar även för oss om hur arbetslaget arbetar med hur planen ska integreras i undervisningen. Rektor och lärarna går sedan igenom texten med eleverna vid skolstarten. Hänvisningar till planen sker enligt rektor vid individuella elevsamtal och i undervisningen.

I Likabehandlingsplanen står: ”*Eleverna ska vid varje nytt läsår få en tydlig genomgång av hur skolan arbetar förebyggande mot alla former av diskriminering och kränkande behandling.*”

Enligt rektor är det ett problem att få nytillkommande elever som börjar i skolan under terminen lika insatta i planen som de elever som finns vid skolstarten. Vid en genomläsning av planen framkommer att skolan har svårigheter att förmå eleverna att vara intresserade av att delta i arbetet med likabehandling. Vidare framgår att skolan har arbetat med nätmobbning och rektor har deltagit i Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors utbildning kring ”Unga, maskulinitet och våld”.⁴

I samtal med elever och personal förstår vi att ungdomarna har olika bakgrund. Dels är det svenska ungdomar som har haft en besvärlig skolgång i grundskolan, dels är det ungdomar som är nyanlända till Sverige. Flera av de nyanlända är ensamkommande flyktingbarn och/eller asylsökande som väntar på permanenta uppehållstillstånd.

Elever säger att det, trots att skolan är så liten, inte förekommer särskilt mycket kontakt mellan de två grupperna förutom de gånger de har lektion tillsammans. Vi ser ingenting som tyder på att det skulle råda missämja eller misstroende mellan grupperna. För att öka förståelsen mellan eleverna har personalen bland annat anordnat en internationell matdag. Eleverna har knytkalas med mat från länderna som eleverna kommer ifrån.

Rektor och elever berättar att om det kommer till kännedom att det har dykt upp problem som rör många på skolan så samlar rektor till stormöte i matsalen. Där tas problemen upp och försök görs för att komma fram till olika lösningar som passar flertalet.

Förhållningssätt mellan elever och personal

I likabehandlingsplanen betonas vikten av att all personal ska ha ett gemensamt förhållningssätt för att få ett positivt klimat med tydlighet, värme och engagemang.

³ http://www.ekero.se/Global/Utbildning_och_barnomsorg/IVG/IG_Likabehandlingsplan.pdf

⁴ <http://www.mucf.se/unga-man-vald-och-maskulinitet>

Under vår observation av skolan, och vid lektionsbesök, ser vi hur lärare lyssnar och bemöter elever på ett inkännande sätt. Vi förstår också att de flesta av personalen på skolan får ta del av elevernas förtroenden om till exempel tidigare skolgång men även familjeproblem.

Vi hör av rektor att det tidigare har uppstått konflikter inom en av elevgrupperna. Enligt rektor följer personalen då den arbetsgång vid utredning av diskriminering som finns beskriven i plan för likabehandling och mot kränkande behandling. Vårdnadshavare kontaktas i de fall eleven är omyndig. Åtgärder beslutas av rektor. Utredning och åtgärder/ beslut dokumenteras.

Vi frågar elever vad de skulle göra om de utsattes för mobbning och vem de skulle vända sig till. En elev säger; *"Jag börjar alltid själv först, jag skulle aldrig vända mig till en vuxen. Vi tar tag i det själva."* Vi frågar vad det innebär: *"att ta tag i det själva."* Elever säger att de skolkar och inte kommer till skolan. I samtal med rektor förstår vi att detta är ett invant mönster som några elever har använt sig av under stora delar av sin grundskoletid. Om något inte passar i skolan så ser de detta som en anledning att stanna hemma.

Nätmobbing är ett spritt fenomen, som inte bara sker i skolan utan framförallt på fritiden. I planen nämns att skolans personal aktivt ska skaffa sig kunskapen om kränkningar via sociala medier samt förstå vikten av att rapportera förekomsten av eller misstanke om detta. En elev berättar att hon fått till uppgift att ta reda på fakta om nätmobbing och redovisa detta för andra elever.

Arbetsklimat för elever.

På vår fråga till elever hur de upplever att gå på en liten skola svarar de att det är lugnt och skönt. Rektor säger att den lugna miljön är en förutsättning för eleverna att kunna koncentrera sig. Detta då flera elever har diagnoser som innebär att de lätt störs om det är oroligt i klassrummet. Vid våra lektionsbesök sitter i blandade grupper men arbetar oftast individuellt.

Under våra besök uppfattar vi också att en gemensam inställning är att alla tillsammans värnar om arbetsmiljön. Ett exempel på detta är att alla äter tillsammans i matsalen och alla ser till att lämna sina platser städade. Lärarna ansvarar för att ställa fram maten. En dag när den ansvarige läraren var sjuk löste elever problemet på egen hand och tog över sysslorna.

Bedömning i text

Värdegrunden finns beskriven i plan för likabehandling och mot kränkande behandling. Den är känd bland alla i personalen och vi anser att värdegrunden genomsyrar personalens arbete med eleverna.

Skolans småskalighet gör att det är oundvikligt att alla elever som är närvarande på skolan träffas under en skoldag. Däremot umgås inte alla, speciellt inte svenska och nyanlända elever. Trots att det ibland arrangeras riktade aktiviteter för att öka förståelsen mellan de olika grupperna synes detta inte vara tillräckligt för att få eleverna att umgås med varandra.

Diskriminering och kränkande behandling sker bland ungdomar idag framförallt på sociala medier. I plan för likabehandling och mot kränkande behandling finns flera referenser till detta dels vikten för personalen att vara utbildad i och informerad om förekomsten av nätmobbing, dels aktivt arbeta förebyggande med eleverna. Vi bedömer att detta sker.

På skolan råder ett respektfullt förhållningssätt mellan personal samt mellan personal och elever. Inom elevgrupperna uppstår emellanåt konflikter som gör förhållningssättet mindre respektfullt. Dessa utreds med hjälp av personalen och kan på så sätt oftast lösas.

På lektionerna råder arbetsro och eleverna arbetar oftast enskilt. I korridoren, uppehållsrummet och matsalen råder ett lugnt klimat.

Bedömning enligt skala⁵

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Kunskaper

Beskrivning

Hur gymnasieskolan arbetar så att varje elev ges möjlighet att nå kunskapsmålen

På Individuella gymnasiet, IVG, finns i dagsläget följande program: Introduktionsprogram preparand (IMPRE) med sex elever, Introduktionsprogram språk (IMSPR) med 14 elever och Introduktionsprogram individuellt alternativ (IM) med 19 elever. Eleverna i IM programmet saknar några godkända betyg från grundskolan eller har för lågt meritvärde för att bli antagen till önskat gymnasieprogram. På IM finns också elever som har hoppat av ett nationellt gymnasieprogram. Till höstterminen 2014 saknas sökande till yrkesintroduktion barn och fritid eller vård och omsorg. CIMYRK)

Inför mottagandet av nyanlända elever till IMSPR görs en bedömning av elevens språkkunskaper och kartläggning av elevens kunskaper från tidigare studier i hemlandet. Detta görs av lärare på skolan. Språklagen som trädde i kraft 2009 betonar att den som har ett annat modersmål än svenska också ska ges möjlighet att utveckla och använda sitt modersmål. Rektor söker resurser till studiehandleddning och undervisning på modersmålet från en av kommunens skolor. Enligt rektor är behovet av studiehandleddning på hemspråk oftast större än tillgängligheten. Några elever talar språk som inte har någon hemspråklärare i kommunen. Rektor tillägger ”Att studiehandleddning inte är tillåtet via distans är ett stort problem.”

1.0 ⁵ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Rektor berättar att vid höstterminsstarten kallas alla elever och vårdnadshavare till ett individuellt inskrivningssamtal hålls även när elever börjar efter höstterminsstarten. Vid samtalet går man igenom elevens skolbakgrund och utarbetar en individuell studieplan. Eftersom introduktionsprogrammen saknar nationellt fastställda programstrukturer och examensmål, är de individuella studieplanerna (ISP) viktiga. I dem finns också den beräknade tiden som eleven förväntas behöva i ett introduktionsprogram.

För elever som saknar fullständiga grundskolebetyg har den avlämnande skolan skickat skriftliga omdömen och övrig relevant dokumentation av elevens tidigare studier. Enligt rektor har denna dokumentation blivit mer utförlig i år än tidigare. Detta underlättar arbetet med att upprätta en individuell studieplan.

På IVG tilldelas eleverna en studiehandedare och har tillgång till Studie- och yrkesvägledare (SYV) som följer och dokumenterar elevens utveckling. Studiehandedare kallar till utvecklingssamtal men också när det behövs samtal för att göra justeringar i elevens studieplan. Elever som vi talar med säger att de ofta byter inriktningar på sina studier som kräver ändringar i studieplanen. Eleverna på IMIV har också minst en dags praktik i veckan. Praktikplatsen anordnas av SYV.

Under pågående läsår besöker rektor grundskolorna i kommunen som har åk.9. Rektor har då kontakt med respektive skolledare och SYV för att få en uppfattning om vilka elever på skolan som riskerar att inte få fullständiga slutbetyg. Under detta läsår har en elev redan flyttat över från grundskolan till IVG för att slutföra sina studier på IVG. Eleven berättar själv för oss att den lugna atmosfären och den hjälp som erbjuds på IVG kommer att göra det möjligt för eleven att gå vidare till önskat gymnasieprogram kanske redan till hösten.

IVG erbjuder studier i grundskoleämnena matematik, engelska, svenska, svenska som andra språk, historia, geografi, samhällskunskap, naturorienterade ämnen, idrott samt vissa kurser på gymnasienivå. I vissa av ämnena bedrivs undervisningen i samverkan med andra skolor i kommunen. Eleverna läser alla ämnen i mindre ämnesgrupper vars sammansättning är baserade på elevernas förkunskaper. I vissa ämnen, som exempelvis matematik, kan eleverna arbeta i olika takt med böcker och övningar.

De nyanlända eleverna på IMSPR får börja med att enbart läsa ämnet Svenska som andra språk under de första 8-12 veckorna. En del elever har, enligt rektor, även möjlighet att delta i matematikundervisning från start. Rektor nämner också att de nyanlända eleverna oftast har en större ambition och motivation med sina studier än övriga elever som går på IM. De ser syftet med aktiviteterna på lektionerna och förstår att de genom förbättrade språkkunskaper i svenska kan gå vidare till nationella gymnasieprogram, gymnasieprogram, komvuxstudier eller ut i arbetslivet. Eleverna på IM strävar oftast inte längre än till ett godkänt betyg och nöjer sig med att ta reda på vilka aktiviteter och kunskaper som krävs för att nå dit. Fortlöpande bedömer lärarna elevens kunskapsutveckling för att denne ska uppnå kunskapsmålen.

På en lektion i matematik ser vi att elever från olika program deltar. På denna lektion finns åtta elever som alla arbetar på olika nivåer. Läraren säger att några elever befinner sig på en låg grundskolenivå och att andra läser gymnasiekurser.

På lektionerna med nyanlända elever blandar lärarna svenska med engelska eller något annat språk för att förtydliga informationen. På skolan finns det lärare som också talar arabiska, spanska och persiska.

De elever som vi talar med säger att de är förtrogna med sina egna kunskapskrav i de olika ämnena. Lärare har på de lektioner vi besöker planerat nivån på undervisningen efter elevernas förmåga. Vi ser hur eleverna under en lektion i engelska läser och lyssnar på boken *The Elephant man*. Läraren leder eleverna i en diskussion kring handlingen i boken och vi ser sedan hur eleverna skriver en analys av texten genom att följa ett frågeformulär. Läraren ser till att alla elever är aktiva och engagerar sig i uppgifterna.

I skolan har alla elever egna lärplattor där de har laddat ner olika appar och program. I matematik använder de främst en site som heter *Matteboken*⁶. I engelska använder eleverna bl. a *vBooks PDF*⁷, *Dragon dictation*⁸, *Speak Text*⁹ och *English Study*¹⁰. Apparna hjälper dem att översätta texter, lyssna på uttal och skriva i mallar.

Under en lektion i svenska som andra språk, tävlar elever två och två med att bilda fullständiga meningar med hjälp av satsdelar som finns utskrivna på kartong. Vi är också med på en lektion där eleverna med hjälp av Google Earth visar och berättar om varifrån de kommer. En elev visar sina klasskamrater även huset han bodde i med hjälp av gatuvyn i programmet.

Ett av målen på IVG är att få eleverna intresserade av att läsa böcker. Till skolan kommer en bibliotekarie en dag i veckan för att uppmuntra och locka eleverna till läsning. Vi ser hur elever sitter enskilt och läser böcker som en del av undervisningen i svenska. Rektor berättar att bibliotekarien också förser eleverna med e-böcker och hjälper elever med dyslexi.

Lärare och rektor som vi talar med säger att temaarbeten eller ämnesövergripande arbeten sällan äger rum på skolan. De tycker att detta är en av konsekvenserna av att de flesta ämnena läs på individnivå och att temaarbete skulle ta för mycket tid från den ordinarie undervisningen.

Skolan erbjuder olika individanpassade studiemetoder men vid vår observation ser vi att många av eleverna i IM inte är i skolan. Rutinerna att ringa och kontakta frånvarande elever eller omyndiga elevers vårdnadshavare fungerar enligt rektor inte särskilt bra. *”De ser att det är vi som ringer och då väljer de att inte svara. Då skickar vi SMS istället.”* tillägger rektor..

Skolans uppdrag från kommunen att ta emot nyanlända elever under hela läsåret påverkar lektionsupplägget negativt tycker lärare som vi talar med. Några elever på IMSPR uttrycker att studierna går fram i för långsam takt. De vill få sina betyg så de kan börja på ett nationellt program så fort som möjligt.

”Tala, lyssna och samtala, läsa och skriva är centrala förmågor som utvecklas när de används i meningsfulla sammanhang” (Skolverket, 2012 s. 10). En stor del av uppdraget för

⁶ www.matteboken.se.

⁷ http://www.vbookz.com/V1/vBookz_PDF.html

⁸ <http://www.nuance.com/for-individuals/mobile-applications/dragon-dictation/index.htm>

⁹ https://www.yakitome.com/tts/text_to_speech

¹⁰ <http://www.free-english-study.com/>

IVG är att få de elever som går på IMSPR tillräckligt med svenska språkkunskaper så att de kan gå vidare till IMPRE eller någon annan utbildning på gymnasienivå.

Vi ser att lärarna arbetar med att få eleverna stimulerade i att utveckla sin svenska. På de lektioner vi besöker ser vi hur lärarna använder sig av dialogen som arbetsätt när ny fakta presenteras. Detta för att förvissa sig om att alla elever förstår. Vi ser också hur eleverna ofta skriver på sina lärplattor.

Förutom arbetsätt där eleverna arbetar med hjälp av Informations- och kommunikationsteknik (IKT), genomförs övriga lektioner på individnivå med för eleven egna arbeten som inte inbegriper samtal eleverna emellan. För de elever som går på något av de andra programmen på IVG så är individuella studier vanliga, vilket förhindrar samarbete mellan elever.

Hur verksamheten anpassas till elever i behov av särskilt stöd

Verksamheten på skolan är organiserad i undervisningsgrupper baserade efter varje elevs behov. Alla lärare har stödundervisning i sin tjänst. En av lärarna arbetar dessutom 80 % av sin tid på skolan som speciallärare. Lärartätheten på skolan är dubbelt så hög på IVG som på andra gymnasieskolor, 6 elever per lärare mot 12¹¹. Lärare på skolan har också tidigare undervisningserfarenhet av elever med skilda skolbakgrunder.

Rektor berättar att en del av de elever som går på IM har diagnoser som kan ha varit en bidragande faktor till att de inte har avslutat grundskolan med fullständiga betyg. Andra elever som går på IMSPR kommer från vitt skilda länder och saknar framförallt tillräckligt med språkkunskaper i svenska för att kunna delta på ett nationellt program. Rektor tillägger att några också har brister i sin skolbakgrund från hemlandet.

Specialläraren gör pedagogisk utredning när det anses behövas. De flesta elever med diagnoser är dock redan utredda när de kommer till skolan. De nyanlända eleverna får en introduktion i svenska på 8-12 veckor innan de får delta i andra ämnen. Detta enligt rektor för att fastställa elevens nivå i ämnen men också för att förbereda eleverna språkligt.

Skolans lokaler ligger i ett industriområde inte så långt från Ekerö centrum. Rektor ser för- och nackdelar med skolans placering. Fördelarna är att eleverna, speciellt eleverna på IM, befinner sig i en annorlunda och mer småskalig miljö än de är vana vid från sina tidigare skolor. Detta bidrar till att eleverna kan känna trygghet i att vara sedda av personalen. För eleverna på IMSPR är miljön i industriområdet mer isolerande och ger färre möjligheter till interaktion i samhället.

Kommunen har ingen egen gymnasieskola med yrkesprogram. Rektor anser att detta gör det svårt för elever på IMYRK eller IM att få en infärgning som kan öka motivationen och snabbare ska skaffa sig behörighet till nationellt program. På IVG är det omöjligt att starta en integration med ett nationellt yrkesprogram i annan kommun under läsårets gång. Detta då inte finns någon större villighet att ta emot elever som inte tillhör samma kommun.

---

¹¹ <http://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/statistik-i-tabeller/snabbfakta-1.120821>

Miljön som stöd för lärandet

På skolan finns tre klassrum vilka används i flera ämnen. De är alla tre utrustade med interaktiva tavlor, läromedel och referenslitteratur. Bänkarna i klassrummen är placerade för att göra det lättare att samtala i grupp. Det finns en matsal där alla äter tillsammans. Denna fungerar också som samlingshall. Innanför skolans entré finns ett uppehållsrum möblerat med soffor och som vi ser används till olika rastaktiviteter och vila.

Bedömning i text

Skolan har väl utvecklade rutiner för att ta emot nya elever. Mottagandet av grundskoleelever som saknar betyg i något eller några ämnen har förbättrats genom att de avlämnande skolorna numera skriver utförligare omdömen.

Genom att eleverna har en aktiv hjälp av sin mentor och god tillgång till SYV, blir deras undervisning till stora delar strukturerad.

Nyanlända elever riskerar att halka efter i sin kunskapsutveckling när de inte får studiehandledning på sitt modersmål i den utsträckning de behöver.

Genom att skolan har få elever och många lärare, finns stora möjligheter för eleverna att utveckla sina kunskaper. För de elever som går på IMIV är oftast inte studiemotivationen större än att nå ett godkänt betyg. Däremot är intresset för att skaffa sig nya ämnes- och språkkunskaper bland de nyanlända större. Ambitionen att kunna gå vidare med fortsatta studier eller arbete finns förankrad bland dessa elever vilket skapar en positiv studieatmosfär i klassrummen.

Att klasserna är små medför möjligheter för eleverna att individuellt och i grupp få pröva olika arbetssätt. Arbetet med lärplattorna innebär att eleverna kan välja bland ett rikt och varierat utbud av lämpligt webbaserat material för inläring av bl.a. språk och matematik. På lektionerna erbjuder lärarna varierande arbetsformer. Det är positivt att skolan har en bibliotekarie som förser eleverna med lämplig litteratur.

Eleverna ges få eller inga möjligheter att tillämpa tematiska och ämnesövergripande arbetssätt. Eleverna går på så sätt miste om möjligheterna att få tillgång till ämnes- och språkkunskaper som återkommer i olika texter men i nya sammanhang.

Frånvaron från lektionerna i kombination med att elever inte är studiemotiverade gör att det är svårt för dem att utvecklas till sin fulla potential.

De nyanlända eleverna som kommer under terminen gynnas av att arbeta med elever som har kommit längre i svenska språket. Dessa i sin tur har begränsade möjligheter att därmed att snabbt gå vidare i sina egna studier.

De elever som går på IMSPR arbetar ofta med arbetssätt som stimulerar deras språkutveckling i grupp. På IVG är det dock det vanligast förekommande med individuellt arbetssätt. Detta fråntar elever möjligheter att delta i samarbetsövningar som skulle gynna deras kommunikativa förmågor.

Gruppernas storlek, individanpassad utbildning och den höga lärartätheten gör att varje elev har mycket goda möjligheter att få det stöd denne behöver för att klara av sina studier.

För eleverna på IM är skolans småskalighet positiv. För eleverna på IMSPR är en mer utmanande "svensk" miljö att föredra. För eleverna på IMPRE finns inga möjligheter att integreras i ett yrkesprogram under vistelsen på IVG. Klassrummen är välutrustade med för ämnena lämpligt material.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Ansvar och inflytande

Ansvar för det egna lärandet

På IVG:s "Regelverk som slutits mellan skolan och eleverna" och som finns att läsa på skolans hemsida poängteras alla elever rätt att känna sig trygga och få en så bra studiemiljö som möjligt. Regelverket förtydligar att skolformen är frivillig och att skolan kan avhysa elever som inte lever upp till detta. Innan eleverna börjar på skolan får de läsa igenom Regelverket och skriva under att "Jag har tagit del av skolans regler och kommer att följa dessa:

I Regelverket betonas också att IVG är som alla andra skolor i Sverige, en arbetsplats och som sådan gäller arbetsmiljölagstiftningen¹². Bland eleverna utses två elevskyddsombud som genom skolan och kommunen ingår i skyddskommittén och deltar vid skyddsronder. Kommuner ger skyddsombuden utbildning.

Eleverna individuella studieplaner anger syftet med studierna på IVG. Eleverna har också en studiehandledare som stöttar dem i att nå kunskapsmålen i ämnena. Studiehandledaren har kontakt med vårdnadshavarna och kallar till utvecklingssamtal. För att studiehandledaren ska få en helhetsbild på elevernas studier så fyller undervisande lärare i en studierapport som beskriver elevens resultat i ämnet. När vi läser igenom några exempel på hur dessa är skrivna ser vi att tyngdpunkten ligger på personliga egenskaper som att komma i tid och hur eleven arbetar på lektionerna. En av utsagorna i studierapporten rör kunskapskraven i ämnet. De lärare vi talar med uttrycker en frustration kring elevernas närvaro. De säger att ofta får de ställa in planerade lektioner för att eleverna är frånvarande. Rektor berättar också att en del av eleverna från IM också har lätt att ge upp när de känner att de inte klarar av sin studiesituation och byter ut ämnen i studieplanen. Innan de kan göra detta så sker ett samtal med vårdnadshavarna men oftast så går de inte emot elevens önskan. En elev berättar att hon har bytt inriktning så många gånger och säger: "pappa bryr sig inte längre, du får läsa vad du vill säger han".

Inflytande över verksamheten

I skolans Regelverk betonas att elever bör hålla sig informerade över hur det fungerar i skolan och vara aktiva för att påverka sin situation. Detta kan elever göra genom att tala med rektor eller med sin studiehandledare. Rektor berättar att han kallar till stormöten när behov finns.

¹² <http://www.av.se/teman/skola/>

Vid mötena samlas alla i matsalen. Rektor säger att stormötena har ett uppfostrande inslag men att han tar tillfället i akt och lyssnar på elevernas synpunkter. Det senaste mötet hölls i början av terminen och handlade om elevernas närvaro.

I kontakterna med sin studiehandledare ges eleven möjlighet att framföra sina önskemål. De elever vi talar med uttrycker att de ibland saknar tilltro till personalen på skolan.

De flesta av eleverna som deltog i kommunens kundundersökning 2015 tycker att de får vara med att bestämma både innehåll och arbetssätt på lektionerna¹³. De elever från IM som vi talar med säger att de har mycket stort inflytande över verksamheten och tillägger: ”*Man får göra vad man vill på lektionerna*”, och menar att om de inte vill göra något som läraren har sagt så slipper de. Elever på skolan uttrycker att de får mycket hjälp och stöd för att kunna klara sina studier.

På skolan finns inget elevråd eller klassråd. Vid behov samlar rektor samtliga på skolan och har stormöte.

Bedömning i text

Skolans regelverk är i texten mycket tydligt på att skolformen är frivillig och elever som inte tar ansvar över sina handlingar kan avhysas. Detta gör eleverna automatiskt ansvariga för sina egna handlingar och arbetsmiljön i skolan.

Skolan har inga formella forum för demokratiska beslut men positivt är att bland de elever som går på yrkesinriktat program utses skyddsombud och att kommunen ger skyddsombuden lämplig utbildning.

Den ämnesinformationen inför individuella utvecklingssamtal saknar formativa bedömningar i sin nuvarande utformning. Tyngdpunkten ligger på elevens sociala förmågor.

Eleverna ges möjlighet att ta ansvar över sitt lärande. På skolan har vissa elever låg närvaro och trots att rektor kallat till stormöte kring detta samt att personalen dagligen ringer frånvarande elever så kvarstår problemet.

Elevers tankar, intressen och åsikter tas i viss utsträckning tillvara i verksamheten.

Lärarna och rektor lyssnar på elevernas synpunkter och försöker individanpassa verksamheten efter de önskemål och åsikter som eleven framför.

Vi anser att eleverna får mycket hjälp och stöd för att kunna klara sina studier och att de har ett stort inflytande över verksamheten. Elevernas inflytande över innehållet gynnar inte alltid deras studier.

13

http://www.ekero.se/Global/Utbildning_och_barnomsorg/Kundundersokningar/Kundunders%C3%B6kning15/Gymnasiet/IndividuellagymnasietElever_ak2.pdf

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet			Mindre god kvalitet				God kvalitet			Mycket god kvalitet				
1,0			2,0				3,0			4,0				
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bedömning och betyg

Beskrivning

Elevers kännedom om kunskapskraven

Vid starten av höstterminen går den undervisande läraren igenom kunskapskraven i ämnet. När vi frågar elever om de känner till vilka förmågor som krävs för de olika nivåerna i kunskapskraven så svarar de att om de vill veta så kan de prata med läraren eller gå till SYV. En av eleverna vi talar med har bestämt sig för ett gymnasieprogram som hon tror kommer att passa. Hon säger att hon vet vad som krävs för att komma in på programmet och strävar nu efter att nå intagningspoängen.

På skolan arbetar SYV tillsammans med speciallärare och studiehandedare med att på olika sätt hjälpa och stötta eleverna med att klara sina studier. I samtal med lärare och rektor förstår vi att elever inte har tilltro till sina egna förmågor och därmed svårigheter att kunna bedöma sina studieresultat.

Återkoppling på elevens lärande till elever och/eller föräldrar

Utvecklingssamtal hålls en gång per termin med elever och deras vårdnadshavare. Inför samtalet får eleven ta med sig ett dokument till vårdnadshavaren. I dokumentet finns frågor som rör elevens trivsel och värdegrund samt studier och arbetssätt. Rektor säger att syftet med dokumentet är att i hemmet ge möjlighet till ett samtal kring skolan och elevens studiesituation.

Vårdnadshavare till omyndiga elever deltar i utvecklingssamtalet tillsammans med eleven och elevens studiehandedare. Vissa elever som går på IMSPR är ensamkommande flyktingar. De som är omyndiga har en god man eller särskilt förordnad vårdnadshavare ¹⁴som tillvarotar elevens intressen. Rektor säger att det händer att god man bor i annan kommun och/eller har många god mansuppdrag och inte alltid kan vara närvarande på samtalen.

Om en omyndig elev vill göra ändringar i sin ISP kallas också elevens vårdnadshavare som deltar i samtalet tillsammans med rektor och SYV. Dessutom tar skolan kontakt med vårdnadshavare om en omyndig elev inte kommer till skolan.

Under hösten 2014 genomförde Skolinspektionen en bastillsyn av IVG. I deras *Beslut för gymnasieskola* står att läsa att de saknar sammanställningar av elevernas resultat över tid i de olika ämnena. Avsaknaden av dokumentation för att kunna göra en analys av arbetssätt och

¹⁴

<http://skl.se/socialomsorgstod/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/sarskiltforordnadvarldnadshavare.3442.html>

metoder i undervisningen gör enligt Skolinspektionen det svårt för rektor att följa upp hur arbetssätt och metoder i undervisningen påverkar elevers lärande och utveckling. Detta medför dessutom, skriver Skolinspektionen, att det inte går att analysera effekten av de åtgärder som sätts in för att utveckla verksamheten¹⁵.

Efter Skolinspektionens bastillsyn upprättade skolledningen i december 2014 ett dokument¹⁶ som bl.a. visar hur skolan ska arbeta med kvalitetsuppföljningar. Detta är nu implementerat. Det innebär bl. a att skolan nu dokumenterar elevernas meritvärde över tid samt resultat för de elever som genomfört nationella prov. Man dokumenterar också inventering av IMSPR elevernas kunskaper i svenska, matematik och engelska.

Planering mot examensmålen

Beslut kring ISP tas av rektor i samråd med vårdnadshavare eller myndig elev. Antalet lektioner ska uppfylla kravet på heltidsstudier och omfatta ämnen som gör att eleven kan bli behörig till nationellt program. De elever vi talar med har kännedom om sin ISP. För att underlätta kommunikationen och samarbetet mellan vårdnadshavare, elever och lärare berättar rektor att skolan kommer att introducera InfoMentor¹⁷ Det är ett webbaserat program där det bl.a. kommer att ligga skriftliga omdömen, ISP och åtgärdsplaner.

Gymnasieskolans arbete för att säkra likvärdig och allsidig bedömning

Lärarna på skolan samrättar nationella prov med lärare från kommunens grundskolor där det är möjligt. Enligt rektor har också flera lärare samma behörighet så betygsättande lärare har en kollega att diskutera med i de fall då det råder en osäkerhet. Arbetslaget har också betygskonferens framförallt rörande de elever där den s.k. "PYS-paragrafen", Skollagen¹⁸ 15 kap. § 26, kan tillämpas.

Bedömning i text

För många elever är det inte vetskapen om vilka kunskapskraven är för de olika betygen, utan snarare svårigheter att tro på sina egna förmågor som gör att eleverna inte strävar efter högre betyg.

Vårdnadshavare eller god man ges goda förutsättningar att få kännedom om elevens kunskapsutveckling. Detta sker dels genom utvecklingssamtalen och dels genom övriga kontakter som elevens studiehandledare bedömer behövas.

Eleverna har kunskap om och delvis insikt i målen som är inskrivna i deras ISP.

Skolan deltar i kommunövergripande betygskonferenser och har strategier för hur och när 15 kap. § 26, bör tillämpas

---

¹⁵ file:///D:/Users/katarina/Downloads/Beslut%20Individuella%20gymnasiet%20(2).pdf

¹⁶ Handlingsplan utifrån Skolinspektionens förelägganden

¹⁷ <http://www.infomentor.se/>

¹⁸ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/#K15

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Beskrivning

Planering inför yrkesval eller studieval

Eleverna har tillgång till SYV. Skolans SYV ingår i kommunens vägledningseenhet som ser till att alla elever får en likvärdig och kvalificerad studie- och yrkesvägledning. Enheten följer av kommunnämnden fastställd plan för studie- och yrkesvägledning i kommunen.

IVG är den enda gymnasieskolan i kommunen. Det pågår inte någon etablerad samverkan med närliggande gymnasieskolor. De flesta elever som går på IVG söker sig till ett yrkesinriktat gymnasium. SYV gör tillsammans med elever studiebesök på de gymnasieprogram som de är intresserade av.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

På IVG har eleverna i allmänhet praktik någon eller några dagar i veckan och teori på skolan resterande tid. Exempel på praktikplatser är arbete på bilfirmor, byggarbetsplatser och i storkök.

Eleverna på IMSPR har vissa lektioner förlagda till Tappströmsskolan. Personalen försöker få eleverna involverade i olika aktiviteter i samhället bl.a. genom besök på olika museer och kulturevenemang. På en lektion ställer rektor frågan om det finns elever som är intresserade att bli inbjudna på middag i svenska hem. Rektor berättar också om initiativ kring middagar som har organiserats av bl.a. Invitationsdepartementet¹⁹.

Bedömning i text

Eleverna har stor hjälp av tillgången till SYV i planeringen av fortsatta studier eller arbete. Den organisation som kommunen har byggt kring vägledningseenheten stärker elevernas möjlighet till kvalificerad vägledning.

Många av eleverna vill skaffa sig utbildning på ett yrkesprogram. SYV tillhandahåller relevanta praktikplatser hos samverkande företag.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

¹⁹ <http://invitationsdepartementet.eu/about-1/>

Rektors ansvar

Beskrivning

Hur rektor leder den pedagogiska verksamheten

Rektor, tillika kurator på skolan, har ansvar för ekonomin och pedagogisk ledning. Varje måndag inleder rektor veckan med personalmöte. Aktuella händelser och pedagogiska diskussioner äger rum vid dessa möten.

Alla i personalen har sina arbetsrum kopplade till skolans enda korridor vilket underlättar spontana samtal mellan personal och elever. Rektor säger att om problem uppkommer under en arbetsdag så sker snabba beslut om åtgärder.

Rektor säger att han alltid är tillgänglig. Under vårt besök ser vi att hans dörr alltid är öppen. Vi ser också hur han rör sig i korridoren och samtalar med personal och elever eller åter tillsammans med dem i matsalen. Vi är även med på en lektion där rektor vikarierar för en lärare som deltar på kompetensutveckling i kommunen.

För att tolka och hitta orsaker till vad som påverkar elevernas måluppfyllelse över tid har rektor och lärarna påbörjat att regelbundet och systematiskt dokumentera elevernas studieresultat.

Efter Skolinspektionens tillsyn och föreläggande har rektor med hjälp av skolans två förstelärare startat arbetet med utveckling av verksamheten. I sin handlingsplan, som svar till Skolinspektionen, skriver rektor att de har utarbetat en plan som ska ge personal, elever, rektor och huvudman möjlighet att följa utvecklingsarbetet vid enheten.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Under den första studiedagen år 2015 arbetar personalen med att ta fram en plan för att systematiskt följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. De utgår från Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete²⁰. Enligt planen ska skolutvecklingsarbete alltid ske vid varje terminsstart och vid läsårsslut. Dessemellan finns avstämningpunkter. Planen kommer årligen att revideras.

Den dokumentation som för närvarande används i det systematiska kvalitetsarbetet är elevernas kunskapsresultat ex. i form av resultat på nationella och andra prov. Eleverna deltar även i kommunens kundenkät Pilen. Lärarna medverkar i form av dokumentation av utvecklingssamtal, medarbetarsamtal och självvärdering.

Varje lärare har en summa pengar till egen kompetensutveckling. Rektor ser till att det även finns medel öronmärkta för kompetenshöjning som stöder verksamhetens behov.

Lärarna delar arbetsrum två och två. Detta plus det faktum att skolan enbart har ett arbetslag som samlas minst en gång per vecka ger detta lärarna flera kanaler till formellt och informellt kunskapsutbyte lärare emellan.

²⁰ http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.202247!/Menu/article/attachment/AR%20SKA%20m%20komm.pdf

Bedömning i text

Rektor, tillika skolans kurator, är dagligen närvarande i verksamheten. Skolans småskalighet gör att han är väl bekant med den elevens utbildningssituation och snabbt kan agera på de problem som uppstår.

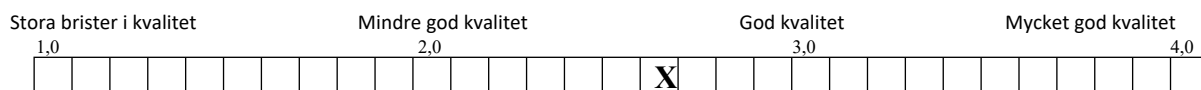
Med hjälp av den plan som rektor och förstelärarna har upprättat kommer personal, elever, rektor och huvudman ges möjligheter att följa utvecklingsarbetet vid enheten över tid. Genom att planen detaljerat beskriver när och hur verksamheten ska utvärderas och följas upp kommer skolutvecklingsarbetet på enheten skaffa sig god kännedom om skolans kvalitet. Detta ger bra underlag för planerade insatser.

Elevernas och lärarna medverkan i form av bl.a. utvärderingar och kundundersökning. På så sätt skaffar sig rektor större kännedom om den pedagogiska kvaliteten på skolan.

Varje lärare ges möjlighet att styra sin egen kompetensutveckling, men att det också finns möjligheter för rektor att anpassa den till verksamhetens behov.

Olika former och rutiner för samverkan och kunskapsbyten i personalen sker rutinmässigt vid arbetslagsträffarna.

Bedömning enligt skala

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

*Observationsår: Förbättringsområden
i tidigare rapport:*

Nuläge:

Vecka 47-48, 2007	Rektor mer synlig i verksamheten	Åtgärdat
	Upprättande av kvalitetsredovisning	Kvarstår delvis
	Utarbeta och dokumentera elevens särskilda individuella mål vid tidigare tidpunkt	Kvarstår delvis
	Visa elevarbeten – utsmyckning på väggar	Åtgärdat
	Bilda någon form av ett elevråd	Kvarstår

REFERENSER

Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever, skolverket 2008

Beslut för gymnasieskola efter bastillsyn i Individuella Gymnasiet Ekerö kommun 2014

Handlingsplan utifrån Skolinspektionens förelägganden 2014-12-01

Individuella gymnasiet's regelverk som slutits mellan skolan och eleverna 2011

Plan för likabehandling och mot kränkande behandling Läsåret 2013/14 Uppdaterad 2014

Skolverkets allmänna råd med kommentarer om Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet 2014

Språkintröduktion:17 år och nyanländ, vad finns det för möjligheter? Skolverket 2015

Utbildning för nyanlända elever – rätten till en god utbildning i en trygg miljö, Skolverket 2009

Övergripande granskningsrapport 2009:3

